

petak, 19. lipnja 2020.

P9_TA(2020)0168

Zapadni Balkan, nakon sastanka na vrhu 2020.**Preporuka Europskog parlamenta Vijeću od 19. lipnja 2020. o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o zapadnom Balkanu, nakon sastanka na vrhu 2020. (2019/2210(INI))**

(2021/C 362/14)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 28. lipnja 2018., zaključke Vijeća od 18. lipnja 2019. i zaključke Europskog vijeća od 17. i 18. listopada 2019. o odgodi odluka o otvaranju pristupnih pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom,
- uzimajući u obzir deklaraciju iz Zagreba od 6. svibnja 2020.,
- uzimajući u obzir Konačni sporazum za rješavanje nesuglasica kako je opisano u rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 817 (1993.) i 845 (1993.), raskid Privremenog sporazuma iz 1995. te uspostavu strateškog partnerstva između Grčke i Sjeverne Makedonije od 17. lipnja 2018., poznatog i kao Prespanski sporazum,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 26. ožujka 2020. o otvaranju pristupnih pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom, kojima su podržani zaključci Vijeća od 25. ožujka 2020. o proširenju te procesu stabilizacije i pridruživanja,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. veljače 2020. naslovljenu „Poboljšanje pretpristupnog procesa – vjerodostojna perspektiva pristupanja EU-u za zemlje zapadnog Balkana” (COM(2020)0057),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 29. svibnja 2019. o politici proširenja EU-a (COM(2019)0260),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 6. veljače 2018. naslovljenu „Vjerodostojna perspektiva proširenja i pojačana suradnja EU-a sa zapadnim Balkanom” (COM(2018)0065),
- uzimajući u obzir Globalnu strategiju EU-a iz 2016. u kojoj se navodi da vjerodostojna politika proširenja predstavlja strateško ulaganje u sigurnost i blagostanje Europe te da je ona već uvelike doprinijela uspostavi mira u područjima koja su ranije bila pogođena ratom,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 16. listopada 2013. naslovljenu „Strategija proširenja i glavni izazovi za 2013. – 2014.” (COM(2013)0700),
- uzimajući u obzir obnovljeni konsenzus o proširenju koji je Europsko vijeće odobrilo u prosincu 2006. i koji je potom potvrđen u zaključcima Europskog vijeća iz lipnja 2019.,
- uzimajući u obzir završnu izjavu sa sastanka na vrhu održanog u Zagrebu 24. studenoga 2000.,
- uzimajući u obzir Deklaraciju iz Soluna sa sastanka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana, 21. lipnja 2003., o perspektivi pristupanja zemalja zapadnog Balkana Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir izjavu iz Sofije sa sastanka na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana od 17. svibnja 2018. te priloženi program prioriteta,
- uzimajući u obzir Berlinski proces, pokrenut 28. kolovoza 2014., a posebice deklaraciju ministara vanjskih poslova zapadnog Balkana od 27. kolovoza 2015. o regionalnoj suradnji i bilateralnim sporovima i uspostavu Regionalnog ureda za suradnju mladih, uz daljnje sastanke na vrhu koji su se održali u Beču (2015.), Parizu (2016.), Trstu (2017.), Londonu (2018.) i Poznanju (2019.),

petak, 19. lipnja 2020.

- uzimajući u obzir zaključke Vijeća za opće poslove od 29. – 30. travnja 1997. o primjeni uvjetovanja u cilju razvijanja usklađene strategije EU-a za odnose sa zemljama u regiji,
 - uzimajući u obzir Zajedničku izjavu 13 ministara vanjskih poslova država članica EU-a od 11. lipnja 2019. o predanosti EU-a europskoj integraciji zapadnog Balkana,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Europskog parlamenta i predsjednika parlamenata država zapadnog Balkana, koji je 28. siječnja 2020. sazvao predsjednik Europskog parlamenta pod vodstvom parlamenata zapadnog Balkana,
 - uzimajući u obzir neformalni sastanak 16. veljače 2020. na kojem su se okupili čelnici zemalja zapadnog Balkana, predsjednik Europskog vijeća, predsjednica Europske komisije, visoki predstavnik za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i predsjednik vlade Republike Hrvatske koja predsjedava Vijećem Europske unije,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 31. listopada 2019. naslovljenu „Otvaranje pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom: treba podržati vjerodostojnost i geostrateške interese EU-a” ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija o Paketu za proširenje za 2019., usvojeno 13. veljače 2020. ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2015. o komemoraciji Srebrenice ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 27. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA III) ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. listopada 2019. o otvaranju pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom ⁽⁵⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o stajalištu Europskog parlamenta o Konferenciji o budućnosti Europe ⁽⁶⁾,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 5. lipnja 2020. o jačanju suradnje s partnerima sa zapadnog Balkana u području migracija i sigurnosti,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 29. travnja 2020. naslovljenu „Potpora zemljama zapadnog Balkana u borbi protiv bolesti COVID-19” (COM(2020)0315),
 - uzimajući u obzir članak 118. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0091/2020),
- A. budući da je proširenje jedna od najuspješnijih i strateških politika EU-a; kao i najučinkovitiji instrument vanjske politike koji doprinosi širenju doseg osnovnih vrijednosti Unije kao što su poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, očuvanje mira, blagostanje, jednakost, vladavina prava i poštovanja ljudska prava, uključujući prava manjina, diljem Europe;

⁽¹⁾ SL C 47, 11.2.2020., str. 15.

⁽²⁾ CDR 2727/2019

⁽³⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 142.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0299.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0050.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0010.

petak, 19. lipnja 2020.

- B. budući da je proces proširenja sastavni dio europske integracije te je i dalje strateški važan Europskoj uniji;
- C. budući da su izgledi za punopravno članstvo država zapadnog Balkana u EU-u utemeljeni na zaslugama u vlastitom političkom, sigurnosnom i gospodarskom interesu Unije;
- D. budući da perspektiva članstva u EU-u znači da su prepoznati glavni geopolitički izazovi ujedinjavanja europskog kontinenta i predstavlja temeljni poticaj za reforme u zemljama zapadnog Balkana;
- E. budući da zemlje zapadnog Balkana geografski, povijesno i kulturno pripadaju Europi, a proces integracije tih zemalja u Europsku uniju od ključne je važnosti za stabilnost i sigurnost kontinenta u cjelini, slobodnog i u miru;
- F. budući da je proces proširenja EU-a dvostrani proces u kojem obje strane moraju poštovati svoje obveze te se temelji na pretpostavci da Europska unija i države kandidatkinje ispunjavaju obveze;
- G. budući da poboljšana metodologija koju je predložila Komisija nastoji unijeti novu dinamiku u proces proširenja te pruža novi poticaj transformaciji zemalja pristupnica;
- H. budući da je EU vodeći ulagač, trgovinski partner i donator u regiji;
- I. budući da je Europski parlament u svojim rezolucijama podržao napredak koji su ostvarile Sjeverna Makedonija i Albanija; budući da je s obzirom na taj napredak Parlament pristao na nagrađivanje učinkovitosti u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći Sjevernoj Makedoniji i Albaniji;
- J. budući da su na sastanku na vrhu u Zagrebu 2020. demokracija i vladavina prava prepoznate kao prioritet te da je EU pozvan da dodatno pojača suradnju s tom regijom;
- K. budući da je Europski parlament izrazio žaljenje zbog neuspjeha Europskog vijeća u postizanju dogovora o otvaranju pristupnih pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom u 2019.; budući da je taj neuspjeh, nakon preporuka Komisije iz 2018. i 2019., koje je podržao Parlament, narušio vjerodostojnost Europske unije, pridonio rastu populizma, nacionalizma i skepticizma u pogledu EU-a, ugrozio napore zemalja kandidatkinja, doprinio stvaranju političkog vakuuma i ohrabrio aktere treće strane koji nastoje uspostaviti politički utjecaj u regiji na štetu procesa integracije EU-a;
- L. budući da proces proširenja potiče i jača sposobnosti rješavanja bilateralnih sporova te teži pomirenju između društava u regiji;
- M. budući da bi zemlje zapadnog Balkana trebale uložiti veće napore za prevladavanje političke polarizacije i dugotrajnih parlamentarnih bojkota radi povećanja parlamentarnog nadzora;
- N. budući da Europski parlament ostaje pouzdan partner zemalja u procesu pristupanja EU-u i zagovaratelj procesa proširenja kao pozitivnog mehanizma Europske unije za poticanje reformi usmjerenih na institucionalno i socioekonomsko jačanje tih zemalja u korist svojih građana;
- O. budući da je u Solunskom programu i Izjavi iz Sofije istaknuto da će se staviti poseban naglasak na stvaranje dodatnih mogućnosti za mlade, istodobno osiguravajući da to pridonosi socioekonomskom razvoju zapadnog Balkana;
- P. budući da je Europski parlament predan povećanju svoje političke i institucionalne potpore demokratskim i gospodarskim reformama u regiji i pružanju pomoći zemljama zapadnog Balkana u procesu pristupanja EU-u;

petak, 19. lipnja 2020.

- Q. budući da se u Političkim smjernicama Europske komisije za razdoblje 2019. – 2024. ponovno potvrđuje europska perspektiva za zapadni Balkan;
- R. budući da su se tijekom svojih saslušanja u Europskom parlamentu potpredsjednik / visoki predstavnik Borrell i povjerenik Várhelyi obvezali na davanje prioriteta procesu proširenja, obvezujući se na ubrzanje strukturnih i institucionalnih reformi te procesa integracije na zapadnom Balkanu;
- S. budući da ambiciozna politika proširenja zahtijeva odgovarajući proračun; budući da bi Vijeće trebalo osigurati dostatna proračunska sredstva kako bi se poduprla politika proširenja;
- T. budući da EU treba ojačati i mehanizme vladavine prava u Unije te uspostaviti ambiciozni program za Konferenciju o budućnosti Europe;
- U. budući da su europsko blagostanje i sigurnost usko povezani s procesom integracije i unapređenjem mira, demokracijom, poštovanjem ljudskih prava i vladavine prava u regiji zapadnog Balkana i njegovih zemalja u snažnom i reformiranom EU-u;
- V. budući da se Komisija u svojoj komunikaciji od 5. veljače 2020. obvezala predstaviti komunikaciju kojom se utvrđuju mjere za provedbu temeljnih reformi, među ostalim u području vladavine prava;
- W. budući da je EU mobilizirao 3,3 milijarde EUR za rješavanje problema pandemije koronavirusa na zapadnom Balkanu, uključujući 38 milijuna EUR za hitnu potporu zdravstvenom sektoru, 389 milijuna EUR za socijalni i gospodarski oporavak, 750 milijuna EUR za makrofinancijsku pomoć, 455 milijuna EUR za ponovno pokretanje gospodarstva i 1,7 milijardi EUR u povlaštenim zajmovima Europske investicijske banke;
- X. budući da su zemlje zapadnog Balkana imale koristi od Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu, zajedničke nabave medicinske opreme, izuzeća od EU-ova sustava odobrenja za izvoz osobne zaštitne opreme i „zelenih traka” za osnovne potreštine;
1. preporučuje sljedeće Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku:
- (a) da podrže europsku perspektivu zemalja zapadnog Balkana i poboljšaju proces pristupanja uz jamstvo da se njime jačaju temeljne vrijednosti i vladavina prava te da će on dovesti do održive demokratske, gospodarske i ekološke preobrazbe i socijalne konvergencije, kao i da se njime osiguraju dobrosusjedski odnosi i regionalna suradnja kao ključni elementi proširenja i procesa stabilizacije i pridruživanja te uz jamstvo da se proširenje Unije nastavi usporedno s raspravama o budućnosti Europe i unutarnjom reformom EU-a;
- (b) da povećaju napore za stvaranjem političke volje među državama članicama za nastavak proširenja na zapadni Balkan umjesto da se dopusti da unutarnji procesi EU-a budu prepreka te da poboljšaju političke i strateške smjernice EU-a u pogledu cjelokupne politike u regiji;
- (c) da nastave s proširenjem jer je to potrebno za vjerodostojnost, uspjeh i za utjecaj EU-a u regiji i izvan nje;
- (d) da ubrzaju proces pristupanja zemalja koje su, politički i administrativno, predane provedbi reformi povezanih s EU-om;
- (e) da se pobrinu za to da se u poboljšanoj metodologiji punopravno članstvo u EU-u i dalje bude krajnji cilj te da EU postavi predvidljivija pravila i kriterije temeljene na uvjetovanosti i reverzibilnosti i da ih primjenjuje dosljedno, čime se proces pristupanja čini dinamičnijim te mu se revidiranom metodologijom vraća kredibilitet;

petak, 19. lipnja 2020.

- (f) da se pobrinu za to da veći naglasak na političkoj naravi procesa, kao što je predstavljeno u prijedlogu Komisije o revidiranoj metodologiji proširenja, ne zamijeni evaluacije o ispunjavanju kriterija na stručnoj razini i ometa predanost EU-a procesu proširenja utemeljenom na zaslugama;
- (g) da zajamče da se grupiranjem područja politike povećavaju opseg i kvaliteta te održivost reformi, čime će se omogućiti ostvarenje konkretnih rezultata u zemljama pristupnicama te simultani pregovori o različitim poglavljima;
- (h) da utvrde jasne, transparentne i dosljedne kriterije za pristupanje, kao i da tijekom cijelog procesa pružaju stalnu političku i tehničku potporu, uključujući i to da parlamenti osiguraju svoju ulogu neovisnog nadzora, te da poboljšaju metode mjerenja napretka na terenu, osiguravajući da se svaka država pristupnica ocjenjuje na temelju uvjetovanosti i prema načelu vlastitih zasluga;
- (i) da zajamče kontinuitet, odgovornost, dosljednost i predvidljivost procesa proširenja učvršćivanjem nove metodologije Komisije kao dugoročne prilagodbe politike i izbjegavanjem *ad hoc* revizija postupka i njegovih parametara kao posljedice političkih razmatranja neke od država članica; da zajamče da se kriteriji i potpora pri pristupanju temelje na stečenim znanjima kako bi se izbjegli nedostaci na koje se ranije naišlo i poboljšao proces pristupanja;
- (j) da olakšaju provedbu poboljšane metodologije zemljama pristupnicama koje su već započele s pregovorima, ako se odluče za takvu metodologiju kako bi se omogućilo učinkovito i dugotrajno usklađivanje s europskim standardima i normama;
- (k) da povećaju političke i gospodarske poticaje za zemlje zapadnog Balkana i poboljšaju usklađenost između procesa proširenja i političkih inicijativa u EU-u putem godišnjih regionalnih sastanaka na marginama Europskog vijeća s čelnicima zemalja zapadnog Balkana čime će se postići redovito sudjelovanje predstavnika zapadnog Balkana na sastancima Europskog vijeća, u radnim skupinama Političkog i sigurnosnog odbora te Komisije;
- (l) da potiču postupnu integraciju zemalja pristupnica u procese, sektorske politike i programe EU-a prije pristupanja, uključujući putem ciljane financijske potpore kroz fondove EU-a, kako bi se stvorila konkretna korist za građane, posebice za djecu i mlade, te kako bi se povećala pretpristupna pomoć i prisutnost EU-a u tim zemljama prije njihova pristupanja;
- (m) da podrže pojačanu parlamentarnu ulogu u procesu pristupanja putem uspostavljenih foruma i dosljedno potiču nove inicijative kao što je sastanak na vrhu predsjednika parlamenata, koji su po prvi put sazvali predsjednik Europskog parlamenta i čelnici parlamenata zapadnog Balkana 28. siječnja 2020.;
- (n) da olakšaju i promiču tješnje sudjelovanje parlamentarnih zastupnika iz zemalja koje pregovaraju u radu Europskog parlamenta;
- (o) da uključe predstavnike zemalja zapadnog Balkana u Konferenciju o budućnosti Europe s posebnim naglaskom na sudjelovanje mladih;
- (p) da poboljšaju mehanizam uvjetovanja i povećaju reverzibilnost procesa pristupanja primjenom objektivnih kriterija pri odlučivanju o tome treba li pregovore obustaviti ili prekinuti; da se pobrinu za to da Komisija te postupke pokrene nakon temeljite procjene i kao odgovor na prijedlog država članica ili Europskog parlamenta, imajući pritom na umu da se klauzula o načelu neravnoteže i reverzibilnost već primjenjuju na trenutačne pregovaračke okvire za Srbiju i Crnu Goru; da se pobrinu za to da je mehanizam uvjetovanja i obustave popraćen stabilnom komunikacijom iz institucija EU-a o posebnostima moguće obustave;
- (q) da povećaju odgovornost država članica nad procesom proširenja većim sudjelovanjem stručnjaka iz država članica u području vladavine prava i drugim područjima, kao i civilnog društva i boraca za ljudska prava na terenu, te da poboljšaju mjerenje ukupnog napretka tako što će se i dalje primjenjivati dugoročni objektivni standardi i izbjegavati politizacija tehničkih aspekata procesa pristupanja, posebno oslanjajući se na izvješća o praćenju i preporuke Vijeća Europe i drugih tijela za normizaciju;

petak, 19. lipnja 2020.

- (r) da priznaju da Berlinski proces podupire i dopunjuje politiku proširenja EU-a i da se ne može smatrati alternativom pristupanju ili repliciranju napora poduzetih u okviru proširenja;
- (s) da potvrde da je započinjanje pristupnih pregovora s Albanijom i Sjevernom Makedonijom u vlastitom političkom, sigurnosnom i gospodarskom interesu Unije;
- (t) da prepoznaju da je neuspjeh Europskog vijeća da otvori pristupne pregovore s Albanijom i Sjevernom Makedonijom u lipnju 2018., lipnju 2019. i listopadu 2019. imao štetan učinak na ulogu EU-a u regiji i na javno mišljenje o pristupanju EU-u te da je zemljama zapadnog Balkana poslana negativna poruka; te da potvrde da otvaranje pristupnih pregovora ponovno vraća vjerodostojnost procesa, kako su preporučili Europski parlament i Komisija;
- (u) da što je prije moguće odobre liberalizaciju viznog režima za Kosovo s obzirom na to da su kriteriji za to ispunjeni od srpnja 2018.;
- (v) da povećaju dinamičnost pregovora kako bi se ubrzalo pristupanje Crne Gore i Srbije;
- (w) da demokracija i vladavina prava te ljudska prava i temeljne slobode ponovno postanu prioritet za proces proširenja tako što će se poglavlja koja se odnose na pravosuđe, korupciju i organizirani kriminal, kao i poglavlja koja se odnose na poštovanje ljudskih prava, uključujući prava manjina, slobodu medija slobodu izražavanja prva otvoriti i zadnja zatvoriti;
- (x) da se usredotoče na izgradnju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u cilju jačanja transparentnosti i učinkovitosti dobrog upravljanja na svim razinama;
- (y) da se koriste iskustvom nedavnih proširenja, uključujući stečena znanja u pogledu zemalja središnje Europe;
- (z) da nastave suradnju sa zemljama zapadnog Balkana u pogledu suzbijanja terorizma i organiziranog kriminala;
- (aa) da osiguraju ciljanu usmjerenost na izgradnju državnih kapaciteta, provedbu sudskih presuda, reforme pravosuđa i borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala;
- (ab) da insistiraju na poštovanju i potpunoj provedbi presuda nacionalnih i međunarodnih sudova, uključujući presude ustavnih sudova i svih presuda Europskog suda za ljudska prava, Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY) i njegova nasljednika Međunarodnog preostalog mehanizma za kaznene sudove (IRMCT) te Posebnog suda za ratne zločine na Kosovu (SC) i Ureda posebnog tužitelja (SPO), kao i preporuke nadzornih tijela Vijeća Europe, uključujući Europsku komisiju protiv rasizma i netolerancije (ECRI);
- (ac) da potaknu zemlje zapadnog Balkana da poštuju svoje međunarodne obveze u progonu ratnih zločina i utvrđivanju sudbine nestalih osoba; da se zalažu za punu suradnju s IRMCT-om, kosovskim nadzornim odborom i SPO-om te za izričito poštovanje rada i nalaza Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju, kao i za promicanje i širenje njegova rada i postignuća među građanima; da osude sve pokušaje veličanja ratnih zločinaca i negiranja povijesnih činjenica te da u tom pogledu podupru Regionalnu komisiju zaduženu za utvrđivanje činjenica o svim žrtvama ratnih zločina i drugim teškim kršenjima ljudskih prava počinjenima na teritoriju bivše Jugoslavije;
- (ad) da povećaju uključenost EU-a u rješavanje otvorenih bilateralnih pitanja, promicanje dobrosusjedskih odnosa i regionalne suradnje s pomoću izgradnje povjerenja i posredničkih napora i da potakne zemlje zapadnog Balkana da se obvežu na pomirenje i mirna rješenja dugotrajnih sporova;
- (ae) da ojačaju proces pristupanja u pogledu produbljenja solidarnosti među narodima zemalja zapadnog Balkana i država članica, uz poštovanje njihove povijesti, kulture i tradicija;

petak, 19. lipnja 2020.

- (af) da podupre novoimenovanog posebnog predstavnika EU-a za dijalog između Beograda i Prištine i druga regionalna pitanja zapadnog Balkana u postizanju sveobuhvatne normalizacije odnosa između Srbije i Kosova te unapređenju dobrosusjedskih odnosa u regiji tijekom njegova mandata;
- (ag) da u društvu promiču širu potporu regionalnoj pomirbi, među ostalim podupiranjem potpunog sudjelovanja parlamenata u dijalogu između Beograda i Prištine i u postizanju održivog regionalnog pomirenja;
- (ah) da jačaju i, ako je moguće, povećaju zajedničke napore EU-a i zemalja zapadnog Balkana u pogledu međusobnih kontakata i komunikacije kako bi se stvorila uzajamno pozitivna slika među stanovništvom;
- (ai) da potiču stvaranje jednakih uvjeta za uključiva politička okruženja i da olakšaju napore u svim zemljama zapadnog Balkana za prevladavanje političke polarizacije i dugotrajnih parlamentarnih bojkota; da razviju uključivu i konstruktivnu parlamentarnu kulturu te da povećaju parlamentarnu kontrolu i nadzor; da promiču odgovoran pristup prema zastupanju interesa građana u parlamentima, u cilju promicanja demokratskog nadzora i bolje kvalitete zakonodavstva;
- (aj) da prime na znanje i olakšaju aktivnosti pružanja potpore Europskog parlamenta u vezi s pristupanjem EU-u, uključujući aktivnosti stalnih odbora i izaslanstava te da uključe stalne izvjestitelje Parlamenta za zemlje zapadnog Balkana u postupak nadzora i na terenu;
- (ak) da potiču izborne reforme kojima se osiguravaju slobodni, pravedni, konkurentni i transparentni izbori na državnoj i lokalnoj razini bez zastrašivanja i kampanja dezinformiranja, u skladu s međunarodnim standardima, među ostalim o transparentnosti financiranja stranaka te s preporukama međunarodnih promatračkih misija; da prate provedbu mišljenja Venecijanske komisije; da doprinesu programima Europskog parlamenta za potporu demokraciji u regiji;
- (al) da potiču nacionalne parlamente da se koriste alatima za potporu demokraciji Europskog parlamenta, kao što su dijalog Jean Monnet i međustranački dijalog, kako bi se olakšao politički rad na parlamentarnom dijalogu i poboljšala odgovornost, nadzor, demokratski nadzor i kvaliteta zakonodavnog rada;
- (am) da ojačaju i čvršće povežu civilno društvo u njegovoj ulozi nezaobilaznog sudionika u procesima demokratske konsolidacije, regionalne suradnje i reformi povezanih s pristupanjem, s naglaskom na proeuropskim i prodemokratskim snagama u regiji;
- (an) da se pobrinu za to da građani i društva iz zemalja kandidatkinja budu bolje povezani s procesom pristupanja te da od njega imaju koristi; da u tom okviru pruže posebnu potporu i ohrabrenje proeuropskim i prodemokratskim segmentima društva, stavovima i mišljenjima;
- (ao) da zajamče da svaki poduzeti korak obuhvaća znatan i sveobuhvatan dijalog s organizacijama civilnog društva, akademskim krugovima i mladima, i to od rane faze donošenja odluka do faze provedbe i evaluacije te da se osobito pripazi na to da se ne podupiru ili financiraju postojeće lokalne protueuropske strukture moći ili lokalne strukture sumnjivog demokratskog ugleda, čime se potiče razvoj vrijednosti EU-a, vladavine prava, borbe protiv korupcije te grade snažne i učinkovite demokratske institucije kao temelj za uspješno pristupanje EU-u;
- (ap) da snažno osude kampanje ocrnjivanja, prijetnje i zastrašivanja novinara i medija te da insistiraju na istrazi i kaznenom progonu takvih kaznenih djela, čime bi se stvorilo sigurno okruženje za novinare i istovremeno riješio problem koncentracije, političkog i gospodarskog pritiska na financiranje medija i nedostatka transparentnosti u pogledu vlasništva medija;
- (aq) da aktivno podupiru i jačaju demokratski, neovisan i raznolik medijski krajolik, kao i odgovornost medija i upravljanje njima;

petak, 19. lipnja 2020.

- (ar) da povećaju mjere potpore za jačanje otpornosti na dezinformacije i disruptivne medijske kampanje, uključujući one koje se provode operacijama vanjskog utjecaja kojima se hibridnim ratovanjem nastoje podrivati demokratski procesi i suverenitet zemalja zapadnog Balkana te uloga EU-a u regiji;
- (as) da promiču i aktivno podupiru provedbu politika za borbu protiv diskriminacije te da insistiraju na kaznenom progonu zločina iz mržnje; da uspostavom uključivih politika za zaštitu temeljnih prava građana potaknu brži napredak prema rodnoj ravnopravnosti te u borbi protiv diskriminacije i osiguravanju socijalne uključenosti etničkih, nacionalnih i vjerskih manjina, osoba s invaliditetom, Roma i pripadnika skupine LGBTQI +, obraćanjem posebne pozornosti na djecu;
- (at) da zatraže snažniji pravni okvir za sprečavanje i aktivnu borbu protiv femicida i nasilja nad ženama i djecom i drugih oblika obiteljskog nasilja, uključujući podsjećanjem na obveze Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te poduzimanjem potrebnih mjera za njezinu ratifikaciju; da spriječe i suzbiju trgovinu ljudima;
- (au) da prepoznaju poteškoće s kojima se zemlje zapadnog Balkana suočavaju u upravljanju migracijskim i izbjegličkim tokovima te znatne napore koje je regija uložila u pružanje skloništa i humanitarne pomoći, prvenstveno uz potporu EU-a; da osiguraju učinkovitu provedbu sporazumâ o statusu između zemalja zapadnog Balkana i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex);
- (ay) da istaknu važnost doprinosa zemalja zapadnog Balkana zaštiti vanjskih granica Europske unije i da povećaju europsku potporu upravljanju granicama u toj regiji; da povećaju kapacitet sustava azila u regiji u suradnji s Europskim potpornim uredom za azil (EASO) i Uredom visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR);
- (aw) da naglase ključnu važnost socijalne dimenzije i socioekonomske kohezije te njezinu ključnu ulogu tijekom procesa pristupanja;
- (ax) da se više usredotoče na iskorjenjivanje siromaštva, pružanje potpore civilnom društvu i provedbu obveza u području radnog prava;
- (ay) da potaknu zemlje zapadnog Balkana da povećaju standard svojih radničkih i socijalnih prava, da promiču rast i provedu socijalnu pravnu stečevinu EU-a te da uključe širok raspon dionika kao što su sindikati, gospodarske komore i gospodarske komore u proces pregovora s partnerima iz EU-a;
- (az) da riješe problem odljeva mozgova konkretnim mjerama kao što su promicanje kvalitetnih i uključivih obrazovnih reformi, posebno u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kako bi sektor obrazovanja bio bolje usklađen sa zahtjevima na tržištu rada i pridonosio stvaranju prilika za zapošljavanje mladih;
- (ba) da podupiru regionalnu platformu za dijalog „Bridging the Gap” (Premošćivanje jaza) uspostavljenu Programom za mlade političke vođe Europskog parlamenta u cilju uklanjanja jaza između politike mladih, sudjelovanja mladih i parlamentaraca sa zapadnog Balkana i da potaknu konkretne mjere kako bi se povećalo sudjelovanje mladih u politici kao i provedba politika usmjerenih na mlade diljem regije;
- (bb) da promiču mogućnosti za volontiranje i građanski angažman mladih i da više ulažu u mlade iz regije poticanjem sudjelovanja zemalja pristupnica u postojećim programima za mobilnost, kao što je Erasmus+, Kreativna Europa i Obzor 2020. i uspostavljanjem novih programa za mobilnost unutar regije;
- (bc) da ojačaju suradnju u područjima znanosti, istraživanja i inovacija putem namjenskih programa Europske komisije;

petak, 19. lipnja 2020.

- (bd) da povećaju pomoć zemljama zapadnog Balkana kako bi poboljšale svoje zakone u području okoliša, energetske učinkovitosti i klime, osiguravajući pritom da imaju kapacitete za njihovu provedbu u skladu sa standardima EU-a i Pariškim sporazumom, uključujući cjelovitom i brzom provedbom međunarodnih obveza u sklopu Ugovora o energetske zajednici s obzirom na cjelokupnu usklađenosti i provedbu pravne stečevine Unije u području energetike;
- (be) da pozovu nadležna tijela da poduzmu hitne mjere za praćenje, ublažavanje i sprečavanje onečišćenja zraka i vode; da osiguraju *ex ante* strateške procjene okoliša i procjene utjecaja na okoliš kako bi osigurali održivu hidroenergiju i razvoj turizma, usklađene s naporima očuvanja;
- (bf) da olakšaju regionalnu energetske integraciju, povećanje diversifikacije i sigurnosti opskrbnih izvora i da podupiru poboljšanje povezanosti energetskih infrastruktura i digitalnih mreža;
- (bg) da potiču nužnu energetske tranziciju prema čistim obnovljivim izvorima energije i udaljavanje od ugljena i lignita, što uzrokuje ozbiljne socijalne i zdravstvene rizike za lokalno stanovništvo i susjedne zemlje; da se zemlje pristupnice sa zapadnog Balkana uključe u postupke europskog zelenog plana i fonda za pravednu tranziciju;
- (bh) da podsjetu da je EU najveći strani ulagač u regiji te da je između 2014. i 2018. u regiju uloženo 12,7 milijardi EUR u izravnim stranim ulaganjima; da uspostave strateški gospodarski i investicijski plan s ciljem poboljšanja konkurentnosti, pravnog i poslovnog okruženja, položaja MSP-ova i održivog razvoja u čitavoj regiji u skladu s obvezama preuzetim u sklopu Pariškog sporazuma i europskim zelenim planom, uz napomenu da se rast na zapadnom Balkanu usporava nakon kratkotrajnog oporavka u pogledu ulaganja prethodnih godina te da se smanjuje doprinos ulaganja i izvoza rastu;
- (bi) da promiču i poboljšaju regionalnu gospodarsku integraciju na zapadnom Balkanu, koja je već provedena u okviru Srednjoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA) i oblikovana na temelju pravne stečevine EU-a, i da aktivno podupiru gospodarsku integraciju EU-a i regije širenjem politika EU-a i međunarodnog tržišta u zemlje zapadnog Balkana kada se ispune preduvjeti;
- (bj) da podupiru inicijative temeljene na Višegodišnjem akcijskom planu za regionalni gospodarski prostor koji su predsjednici vlada zemalja zapadnog Balkana usvojili na sastanku na vrhu u Trstu 2017., čija su četiri stupa – trgovina, ulaganje, mobilnost i digitalna integracija – ključna za gospodarski razvoj regije i ubrzavaju konvergenciju s EU-om;
- (bk) da podupiru suradnju zemalja zapadnog Balkana s regionalnim i međunarodnim organizacijama kao što su Vijeće za regionalnu suradnju (RCC), Regionalni ured za suradnju mladih (RYCO), Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) te s međunarodnim financijskim institucijama kao što su Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Europska investicijska banka (EIB);
- (bl) da što je prije moguće nastavi podupirati i pružati potrebnu pomoć za dovršenje procesa pristupanja Srbije i Bosne i Hercegovine Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO), podržavajući njihove zahtjeve za članstvo u WTO-u podnesene 1999. odnosno 2005., uz podsjećanje na važnost članstva u WTO-u za otvaranje trgovinskih mogućnosti i približavanje zemalja kandidatkinja članstvu u EU-u;
- (bm) da brane interese Unije ublažavanjem negativnog učinka sporazuma o slobodnoj trgovini s Euroazijskom ekonomskom unijom koje su potpisale zemlje koje su podnijele zahtjev za članstvom u Europskoj uniji i kojima je pružena prilika sklapanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, uključujući revidiranjem razine pomoći koja se pruža tim zemljama;
- (bn) da potaknu regionalnu suradnju u području razvoja infrastrukture između zemalja zapadnog Balkana;

petak, 19. lipnja 2020.

- (bo) da regija postane visoki prioritet u okviru strategije povezivanja EU-a, uz isticanje važnosti poboljšanja prometne infrastrukture u regiji, a posebno uloge koju to ima u olakšavanju trgovine; da podupiru izgradnju europskih željezničkih i cestovnih koridora diljem zemalja zapadnog Balkana; potiče Komisiju da ubrza financiranje ulaganja u infrastrukturu;
- (bp) da približe narode i gospodarstva regije i EU-a tako što će zemlje zapadnog Balkana uključiti u mrežu TEN-T i TEN-E te da pomognu u pružanju kvalitetnih i sigurnih prometnih i energetske usluge te u poboljšavanju infrastrukture i povezanosti unutar regije, kao i između regije i EU-a, u skladu s prijedlogom Komisije za strateški gospodarski plan te plan ulaganja za zapadni Balkan;
- (bq) da ubrzaju provedbu digitalne agende za zapadni Balkan kako bi građani profitirali od digitalne transformacije; da pomognu zemljama iz regije u poboljšanju mogućnosti financiranja i razvoja za novoosnovana poduzeća i MSP-ove;
- (br) da uspostave predvidljivi vremenski raspored i da ubrzaju provedbu regionalne zone bez roaminga i da potaknu dodatno smanjenje tarife za komunikaciju s EU-om na temelju sve veće fizičke i digitalne regionalne suradnje i povezanosti;
- (bs) da povećaju dosljednost, učinkovitost, vidljivost i transparentnost u pogledu financiranja Unije u području vanjskog djelovanja, čime se potiče razvoj vrijednosti Unije, vladavina prava, borba protiv korupcije i izgradnja snažnih i učinkovitih demokratskih institucija; da, prema potrebi, usklade sredstva za financiranje iz IPA-e III s ciljevima europskog zelenog plana;
- (bt) da zajamče primjereno, pravedno i razmjerno pretpristupno financiranje usmjereno na rezultate i temeljeno na uspješnosti u skladu s potrebama korisnika koje se odnose na transformaciju i pomaže im u ispunjavanju obveza u pogledu pristupanja EU-u; da daju prednost konkretnim projektima od kojih stanovništvo predmetnih zemalja ima korist i da povećaju apsorpcijski kapacitet korisnika;
- (bu) da pitanja gospodarskog upravljanja uređuju u bliskoj koordinaciji s međunarodnim financijskim institucijama i da poboljšaju međusobnu suradnju kako bi se naponi u pogledu pružanja potpore bolje usmjerili i kako bi se izbjeglo preklapanje financiranja;
- (by) da ojačaju uvjetovanje između makrofinancijske pomoći i napretka u borbi protiv korupcije i poštovanja vladavine prava te ljudskih prava;
- (bw) da izbjegavaju rezove u ukupnom financiranju IPA-e koji bi mogli usporiti reforme koje se odnose na EU i ugroziti sposobnost Unije da ispuni svoj strateški cilj da stabilizira i transformira zemlje pristupnice te da ih pripremi za obveze povezane s članstvom i ozbiljno ograničiti sposobnost rješavanja višestrukih izazova povezanih s pomirenjem, regionalnom integracijom, klimatskim promjenama, pri čemu regija postaje još izloženija utjecajima iz trećih zemalja; da se pobrinu da se odgovarajuća potpora uvijek pruža civilnom društvu;
- (bx) da se pobrinu za to da se IPA III temelji na političkim prioritetima koji preko konkretnih projekata imaju izravan utjecaj na živote građana te da se pretpristupna sredstva dodjeljuju na transparentan, razmjeran i nediskriminirajući način i da se temelji na konkretnim pokazateljima uspješnosti, uzimajući u obzir obvezu i napredak zemalja korisnica u provedbi reformi;
- (by) da s pomoću mehanizma suspenzije potaknu pristup temeljen na uspješnosti, jamčeći usklađenost s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; da nadopune uredbu o instrumentu IPA III reformiranim i poboljšanim „strateškim dijalogom”, pri čemu trebaju Europski parlament pravodobno obavještavati i s njime se savjetovati;
- (bz) da podrže demokratsku odgovornost osiguravanjem potpune uključenosti Europskog parlamenta u kontrolu, nadzor i strateško usmjeravanje projekta, programa i praćenja te evaluacije instrumenta IPA III putem delegiranih akta;

petak, 19. lipnja 2020.

- (ca) da poboljšaju sveukupnu vidljivost i informacije o potporama EU-a u regiji jačanjem strateške komunikacije i javne diplomacije radi prenošenja vrijednosti Unije i naglašavanja dodane vrijednosti projekata i programa koje financira Unija; da pripreme zajedničku komunikacijsku strategiju u suradnji sa zemljama zapadnog Balkana; da dalje razvijaju razumijevanje za prednosti postupka pristupanja i ujedinjenja diljem europskog kontinenta;
- (cb) da ustraju na postupnom usklađivanju politika zemalja pristupnica sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a te zajedničkom trgovinskom politikom;
- (cc) da znatno povećaju komunikaciju o pomoći EU-a, posebno u pogledu znatne potpore koju je EU pružio zapadnom Balkanu u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19, te kako bi se osiguralo da primatelji te pomoći ne šire dezinformacije i negativnu retoriku u vezi s odgovorom EU-a na tu pandemiju;
- (cd) da pohvale suradnju zemalja zapadnog Balkana i EU-a u misijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP);
- (ce) da osude aktivnosti trećih zemalja čiji je cilj destabilizacija i ugrožavanje demokratskog upravljanja u regiji zapadnog Balkana;
- (cf) da nastave suradnju u području suzbijanja hibridnih prijetnji, uključujući borbu protiv ruske propagande;
- (cg) da poduzmu daljnje korake nakon sastanka na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana 2020. kako bi se procijenio i ponovno ocijenio proces proširenja i u njega unijela nova dinamika te da pruže novi poticaj transformaciji zemalja pristupnica;
- (ch) da brzo provedu revidiranu metodologiju proširenja za ponovno pokretanje procesa pristupanja te da na temelju sastanka na vrhu zapadnog Balkana u Zagrebu bez odgode donesu pregovaračke okvire i sazovu međuvladine konferencije s ciljem započinjanja pristupnih pregovora s Albanijom i Sjevernom Makedonijom;
- (ci) ističe petnaest uvjeta koje je postavilo Vijeće Europske unije, a koje Albanija treba ispuniti prije njezine prve međuvladine konferencije s državama članicama EU-a;
- (cj) da održavaju suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom na zapadnom Balkanu, uzimajući u obzir britanske veze s regijom i zajedničke ciljeve, od unapređenja vladavine prava, borbe protiv organiziranog kriminala do borbe protiv terorizma i drugih ciljeva misija ZSOP-a;
- (ck) da pojačaju politički dijalog na visokoj razini održavanjem redovitih sastanaka na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana;
- (cl) da provedu preporuku Tematske evaluacije potpore EU-a vladavini prava u zemljama susjedstva i zemljama proširenja (2010. – 2017.) iz 2019., uz brzo usvajanje komunikacije Komisije o rješavanju ozbiljnih problema povezanih s vladavinom prava s pomoću mehanizma uvjetovanosti i reverzibilnosti;
- (cm) da poduzme daljnje mjere u vezi sa znatnom potporom koja se pruža svim zemljama zapadnog Balkana kako bi se odgovorilo na neposredne zdravstvene i humanitarne potrebe koje proizlaze iz pandemije bolesti COVID-19;
- (cn) da nastave pružati potporu zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u i potencijalnim zemljama kandidatkinjama na zapadnom Balkanu u koordinaciji odgovora i ublažavanju socioekonomskih posljedica epidemije bolesti COVID-19 te da usklade mjere sa zajedničkim hitnim gospodarskim paketom EU-a pripremljenim u suradnji s međunarodnim financijskim institucijama;

petak, 19. lipnja 2020.

- (co) da se pobrinu za to da sadašnji i budući VFO, zajedno s gospodarskim i investicijskim planom za zapadni Balkan, znatno doprinese oporavku nakon COVID-a 19 te olakša gospodarski rast i integraciju poboljšanim i održivim digitalnim, energetske i prometnim vezama;
 - (cp) da zajamče da se gospodarski i investicijski plan za zapadni Balkan ne financira pretežito iz postojećih fondova IPA-e, zbog čega bi mogao preusmjeriti financijska sredstva namijenjena drugim važnim politikama i programima; da taj plan potpuno usklade s europskim zelenim planom, a osobito ciljem EU-a u pogledu dekarbonizacije;
 - (cq) da daju prednost zapadnom Balkanu u novom Jamstvu za vanjsko djelovanje i Europskom fondu za održivi razvoj (EFOR+) u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; da osiguraju dvostruko povećanje nepovratnih sredstava koja se dodjeljuju putem Okvira za ulaganja na zapadnom Balkanu radi podrške razvoju privatnog sektora, povezanosti, digitalizaciji, zelenom planu i socijalnim ulaganjima te da znatno povećaju financijska jamstva kojima se podupire javno i privatno ulaganje u regiju putem Jamstvenog instrumenta;
 - (cr) da prošire zemljopisni opseg Fonda solidarnosti Europske unije, koji već uključuje javnozdravstvene krize, na sve zemlje zapadnog Balkana;
2. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku prosljedi Vijeću i Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te vladama i parlamentima zemalja pristupnica.
-